

Chłonność w pieluchach jest ważna, ale...

dr Elżbieta Szwałkiewicz

Podstawowym problemem osób z nietrzymaniem moczu (NTM) jest skuteczne zabezpieczenie skóry przed drażniącym działaniem moczu. Nie można jednak tu pominąć takich ważnych kwestii jak utrzymanie aktywności fizycznej i społecznej (strach przed przeciekaniem) oraz eliminowanie przykrego dla otoczenia zapachu. Producenci oferują duży wybór środków absorpcyjnych zróżnicowanych odpowiednio do potrzeb osób z NTM, zarówno tych aktywnych (mobilnych), jak i tych leżących. Podstawowymi składnikami środków absorpcyjnych są: pulpa celulozowa i absorbent zamieniający mocz w żel. Zawartość absorbentu odróżnia wkładki urologiczne od znanych powszechnie podpasek stosowanych podczas menstruacji czy wkładek higienicznych, chroniących bieliznę osobistą przed zabrudzeniem. Absorbent jest drogi, a jego ilość wpływa na cenę pieluchomajtek.

Strach przed przeciekaniem nieustannie towarzyszy osobom z NTM i ich opiekunom, stąd dużo uwagi przywiązuje się do informacji o chłonności produktu. Także urzędnicy NFZ dążyli do tego, by parametr chłonności uznać za jedyny wskaźnik decydujący o wartości produktu i jedyne kryterium refundowania części kosztów zakupu produktów absorpcyjnych, jednocześnie ograniczając się do tych z największą chłonnością, czyli do dużych pieluch anatomicznych i pieluchomajtek. Na szczęście konsultacje społeczne uświadomiły decydentom, że parametr chłonności jest ważny, ale chłonność całkowita podana przez producenta na opakowaniu nie jest równa chłonności realnej, gdy produkt jest poddawany naciskowi ciała użytkownika i naprężeniom wywołanym jego ruchem. Ważny jest także materiał z jakiego są środki absorpcyjne wykonane i wyposażenie produktu w różnego rodzaju zabezpieczenia przed wyciekaniem, takie jak łódkowy kształt umożliwiający jego dopasowanie do anatomii ciała, odpowiednie zapięcia, brzegowe gumki i falbanki czy zewnętrzne indykatory wilgotności informujące o poziomie wypełnienia produktu. Trzeba tu uwzględnić fakt, że zanim superabsorbent zwiąże mocz w żel, upływa trochę czasu i dodatkowe zabezpieczenia przed przeciekaniem są konieczne.

Czy rzeczywistą chłonność produktów absorpcyjnych można w ogóle dobrze zmierzyć w odniesieniu do ich praktycznego stosowania? Uważam, że tylko w wymiarze indywidualnym, a tworzenie jakichś uśrednionych parametrów chłonności tworzących kryterium kwalifikujące do refundacji jest absurdem w aspekcie pielęgnacji, szczególnie pielęgnacji aktywizującej. Informacja o chłonności jest dostępna, gdyż producenci podają ją w różnych materiałach informacyjnych, zgodnie z międzynarodowym standardem ISO 11948-1. Jednak stan-

W ramach Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej (ISO) Podkomitet SC 3 zajmujący się produktami pomocowymi w przypadku niekontrolowania czynności fizjologicznych, sformułował wytyczne do oceny jakości środków absorpcyjnych - norma międzynarodowa 15621:2011(E). Norma ta stanowi ogólne wprowadzenie do metodologii oceny produktów pochłaniających mocz stosowanych przez osoby z NTM i powinna być uwzględniana przy szczegółowych procedurach badawczych. Uwzględni ona potrzeby osób z NTM, najważniejsze parametry dla użytkowników i opiekunów korzystających z produktów pochłaniających mocz, wskazówki jak te parametry mogą być oceniane oraz ogólne informacje dotyczące metodologii badań i interpretacji ich wyników. Norma ta zawiera także wskazówki dotyczące wyboru między rodzajami produktów oraz konkretnych produktów w ramach jednego rodzaju.

dard ten mierzy jedynie całkowitą maksymalną absorpcję materiałów chłonnych produktów i nie uwzględnia innych czynników mających wpływ na wartości użytkowe produktu, np. zwiększonego ciśnienia spowodowanego naciskiem ciała czy rodzaju zabezpieczenia przed wyciekaniem, co jest niezwykle istotne. Ponadto, zawartość absorbentu, a więc całkowita chłonność produktu, zależy od jego wielkości. By zapobiec przeciekaniu konieczne jest dopasowanie produktu, podobnie jak przy odzieży i wybranie spośród rozmiarów: XS, S, M, L, XL.

Ponieważ producenci są świadomi, że całkowita chłonność nie powinna być brana pod uwagę jako jedyny wyznacznik wydajności produktu niekiedy dodatkowo opisują swoje produkty posługując się różnymi miarami poziomu absorpcji, np.: „minimalnej chłonności produktów”, „maksymalnej teoretycznej pojemności chłonnej”, „absorpcji pracującej”. W Polsce nie ma obowiązku prawnego dookreślenia poziomu absorpcji produktów wg standardu ISO, a w materiałach informacyjno-promocyjnych producentów nie zawsze zamieszczana jest informacja wg. jakiego standardu została określona chłonność ich produktów.

Biologiczny kontekst chłonności - dorosły człowiek wytwarza około 1-2 litrów moczu na dobę, a prawidłowa pojemność pęcherza wynosi 300-500 ml. Za jednym razem człowiek wydała około 50% zawartości pęcherza - czyli od 150 do 250 ml. Teoretycznie w ciągu doby może wystąpić ok. 8 mikcji (porcji moczu).

Funkcyjny kontekst chłonności - by zapewnić optymalną ochronę osoby ze średnim lub ciężkim NTM i względnie normalne funkcjonowanie należy umożliwić jej co najmniej 3-4 zmiany produktów absorpcyjnych w ciągu doby - noszenie między nogami super chłonnego produktu wypełnionego litrem moczu czyni życie nieznośnym, a kto nie wierzy niech sam spróbuje.

Więcej na ten temat będą mogli Państwo przeczytać w kolejnym numerze Kwartalnika NTM.